Europos Parlamentas
2019-2024

Kultūros ir švietimo komitetas

2023/2003(INI)

28.8.2023

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo
(2023/2003(INI))

Kultūros ir švietimo komitetas

Pranešėjas: Massimiliano Smeriglio

TURINYS

Psl.

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 15

PRIEDAS. SUBJEKTŲ AR ASMENŲ, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS, SĄRAŠAS 21

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

1. Įžanga

2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo ataskaitos tikslai – įvertinti 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Reglamento (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“[1], įgyvendinimą.
Remiantis turimais duomenimis, šioje ataskaitoje vertinama, kaip reglamentas įgyvendintas 2021 ir 2022 m. Pagal reglamento 21 straipsnį ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka tarpinį programos vertinimą ir pateikia tarpinio vertinimo ataskaitą Europos Parlamentui ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tarpinio vertinimo atlikimo.

Programa „Kūrybiška Europa“ yra tiesioginis Europos Sąjungos fondas, teikiantis paramą esminės kultūrinės ir socialinės vertės kultūros ir kūrybos sektoriams[2], kurie turi didelę ekonominę reikšmę, nes prisideda prie tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo. Atsižvelgiant į tai, parama yra gyvybiškai svarbi siekiant apsaugoti kultūros įvairovę ir stiprinti konkurencingumą. Todėl įgyvendinant programą „Kūrybiška Europa“ svarbu, kad būtų sprendžiamos šiems sektoriams kylančios problemos, kurias dar labiau paaštrino COVID-19 pandemijos ir Rusijos agresijos prieš Ukrainą sukeltas poveikis.

Naujoji programa yra tokios pačios struktūros kaip ir ankstesnioji. Ją sudaro trys paprogramės: MEDIA paprogramė, skirta audiovizualiniam sektoriui; Kultūros paprogramė, skirta visiems kultūros ir kūrybos sektoriams, išskyrus audiovizualinį sektorių; Tarpsektorinė paprogramė, apimanti visą kultūros ir kūrybos sektorių, be kita ko, naujienų žiniasklaidos veiklą, taip pat paramą programos „Kūrybiška Europa“ centrams. Šioms trims paprogramėms atitinkamai skiriama 58 proc., 33 proc. ir 9 proc. programos „Kūrybiška Europa“ finansinio paketo. Šios ataskaitos struktūra remiasi trimis ramsčiais, atspindinčiais programos struktūrą.

Europos Komisija, kaip institucija, atsakinga už programos politikos aspektų įgyvendinimą, pavedė vykdyti funkcijas šioms įstaigoms:

- Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generaliniam direktoratui (EAC GD), kuris yra atsakingas už programos Kultūros paprogramę;

- Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generaliniam direktoratui (CNECT GD), kuris yra atsakingas už MEDIA paprogramę;

- Ekonomikos ir finansų reikalų generaliniam direktoratui (ECFIN GD), kuris, glaudžiai

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:32021R0818
[2] Kultūros ir kūrybos sektoriams priklauso, inter alia, architektūra, archyvai, bibliotekos ir muziejai, dailieji amatai, audiovizualinė kūryba (įskaitant filmus, televiziją, vaizdo žaidimus ir multimediją), materialusis ir nematerialusis kultūros paveldas, dizainas (įskaitant mados dizainą), festivaliai, muzika, literatūra, scenos menai (įskaitant teatrą ir šokį), knygos ir leidyba, radijas ir vaizduojamieji menai.

bendradarbiaudamas su atitinkamais politiniais generaliniais direktoratais, o „Media Invest“ atveju – su CNECT GD, koordinuoja ir vadovauja programos „InvestEU“ įgyvendinimui;

- Komunikacijos generaliniam direktoratui (COMM GD), kuris skleidžia visapusišką informaciją apie programą;

- Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA), kuri yra atsakinga už tiesioginį programos valdymą (politinę atsakomybę prisiima Komisija)[3];

- 2011 m. įsteigtas programos „Kūrybiška Europa“ komitetas padeda Europos Komisijai ir ją remia. Be to, šis komitetas pateikia nuomonę dėl Komisijos metinės darbo programos pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011.

Programos „Kūrybiška Europa“ centrų tinklas veikia kaip patariamieji organai. Jų užduotis – reklamuoti programą, teikti informaciją ir rekomendacijas galimiems pareiškėjams, taip pat skatinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir užtikrinti tinkamą skirtų lėšų ir pasiektų rezultatų sklaidą kiekvienoje atitinkamoje šalyje. Iki šiol įsteigta 40 centrų, o nuo 2023 m. birželio mėn. pagal programą visiškai finansuojamas programos „Kūrybiška Europa“ centras Ukrainoje[4].

Rengdamas šią ataskaitą pranešėjas rėmėsi posėdžių su EAC GD ir CNECT GD išvadomis, taip pat plačiomis konsultacijomis ir susitikimais su suinteresuotaisiais subjektais bei nacionaliniais centrais. Taip pat atsižvelgta į informaciją, surinktą per šešėlinių pranešėjų susitikimą su suinteresuotaisiais subjektais. Po susitikimo gauta 20 rašytinių pareiškimų, įskaitant keletą suinteresuotųjų subjektų, kurie negalėjo dalyvauti susitikime su šešėliniais pranešėjais, pareiškimų.

Šioje ataskaitoje surinkta informacija ir rekomendacijos taip pat grindžiamos šiais rašytiniais šaltiniais:

- 2023 m. liepos mėn. paskelbtas Europos Parlamento tyrimų tarnybos tyrimas „Ankstyvas 2021–2027 m. ES programų „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, Europos solidarumo korpuso ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos (3 paprogramė) įgyvendinimas“;
- 2023 m. liepos mėn. paskelbtas Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus tyrimas „ES 2021–2027 m. finansavimo programos kultūros, žiniasklaidos, švietimo, jaunimo reikalų ir sporto srityse. Pirmosios pamokos, iššūkiai ir ateities perspektyvos: programa „Kūrybiška Europa“.

[3] EACEA yra atsakinga už projektų stebėsenos ir vertinimo reikalavimų nustatymą. Reglamentu (ES) 2021/818 nustatomi nauji programos rodikliai (II priedas). 2021–2027 m. laikotarpio duomenys dar nepateikti.
[4] 2023 m. programos „Kūrybiška Europa“ darbo programos pakeitimu užtikrinama, kad programos „Kūrybiška Europa“ centrui Ukrainoje bus skirta 28 830 EUR.

2. Pagrindinės 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ naujovės

Kaip ir ankstesnės kartos programa, programa „Kūrybiška Europa“ siekiama dviejų bendrųjų tikslų. Viena vertus, ja siekiama apsaugoti ir skatinti Europos kultūros ir kalbinio paveldo turtingumą ir įvairovę. Kita vertus, programa siekiama didinti kultūros ir kūrybos sektorių ekonominį potencialą. Be šių dviejų bendrųjų tikslų yra trys konkretūs tikslai[5], taikomi trims paprogramėms.

Lyginant su ankstesne programa (2014–2020 m.), dabartinėje programoje numatytos kelios naujovės, kurios, kaip tikimasi, prisidės prie kultūros ir kūrybos sektorių atsigavimo nuo COVID-19 pandemijos padarinių ir prie jų pastangų tapti įtraukesniais, skaitmeniniais ir tvaresniais aplinkos atžvilgiu. Šiuo tikslu 2021–2027 m. programai **iš viso skirtas 2,44 mlrd. EUR biudžetas[6]**, t. y. 68 proc. didesnis nei 2014–2020 m. programai skirtas biudžetas. Šis biudžeto padidinimas atspindi Europos Sąjungos įsipareigojimą ateinančiais metais padėti sektoriams atsigauti ir didinti atsparumą.

Naujojoje programoje jos veiksmai integruojami įgyvendinant **kompleksinius** įtraukties ir lygybės **prioritetus**, daugiausia dėmesio skiriant lyčių pusiausvyrai ir žalinimui. 2021 ir 2022 m. darbo programose daug dėmesio skiriama socialinės įtraukties aspektui ir lyčių pusiausvyrai. Šiuo atžvilgiu ypač daug dėmesio skiriama pareiškėjams, pristatantiems konkrečias strategijas, kuriomis siekiama užtikrinti lyčių pusiausvyrą ir įtrauktį. Pagal Kultūros papogramę bendradarbiavimo programoje ir tinkluose pirmenybė teikiama įtraukumui, o mobilumo programoje numatyti papildomi finansai specialiųjų poreikių turintiems dalyviams[7]. 2022 m. pagal MEDIA paprogramės mokymo sistemą buvo pirmą kartą įdiegtas mentorystės modulis, kuriuo siekiama stiprinti įvairovę ir lyčių pusiausvyrą pramonės srityje.

Aplinkos tvarumas tebėra vienas iš programos prioritetų ir yra nurodomas visuose jos kvietimuose teikti pasiūlymus; tačiau klimato kaitos švelninimo veiksmai pagal programą tiesiogiai neremiami. Beveik visuose pagal MEDIA paprogramę pateiktuose pasiūlymuose prašoma pateikti pramonės žalinimo gerinimo strategiją (išskyrus tris veiksmus, kai tai netaikoma[8]). 2022 m. iniciatyvoje „Gabumai ir įgūdžiai“ buvo pasiūlyta sutelkti dėmesį į žalinimą, siekiant gerinti audiovizualinio sektoriaus žalinimo įgūdžius. Tada šių strategijų aktualumas ir kokybė buvo įvertinti pagal atrankos kriterijus. Projektai, kuriais sektoriai

[5] Trys konkretieji programos tikslai: a) sustiprinti meninį ir kultūrinį bendradarbiavimą Europos lygmeniu, kad būtų remiamas Europos kūrinių kūrimas ir stiprinamas Europos kultūros ir kūrybos sektorių ekonominis, socialinis ir išorės aspektas, taip pat inovacijos ir mobilumas šiuose sektoriuose; b) skatinti Europos audiovizualinio sektoriaus konkurencingumą, mastą, bendradarbiavimą, inovacijas ir tvarumą, be kita ko, pasitelkiant mobilumą; c) skatinti politinį bendradarbiavimą ir novatoriškus veiksmus, palaikančius visas programos paprogrames, ir skatinti įvairią, nepriklausomą ir pliuralistinę žiniasklaidos aplinką ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, tokiu būdu skatinant meninės raiškos laisvę, kultūrų dialogą ir socialinę įtrauktį.

[6] 2021–2027 m. finansinis paketas – 1,8 mlrd. EUR, iš kurių 600 000 mln. EUR yra papildomas priemonės „NextGenerationEU“ įnašas.

[7] 2021–2022 m. pagal bendradarbiavimo projektų programą apie 20 proc. atrinktų projektų socialinė įtrauktis yra pirmas arba antras prioritetas, atitinkantis daugiau kaip 100 finansuotų projektų.

[8] Šie veiksmai yra: Europos filmų platinimas, Europos filmų pardavimas ir iniciatyva „Films on the Move“.

skatinami taikyti ekologiškesnę praktiką ir verslo modelius, taip pat remiami pagal Kultūros paprogramę, visų pirma pagal Europos bendradarbiavimo projektus ir tinklus, kuriuose tvarumas yra vienas iš prioritetų, kuriuos gali pasirinkti pareiškėjai.

Iš 2021–2022 m. atliktų vertinimų matyti, kad beveik visi pareiškėjai pasinaudojo galimybe įtraukti kompleksinius prioritetus į savo projektus. Šiuo metu kvietimų teikti pasiūlymus struktūra pasižymi lankstumu, kad projektų paramos gavėjai galėtų nuspręsti, kaip integruoti šiuos naujus prioritetus į savo projektus. Tačiau keli suinteresuotieji subjektai rekomenduoja, kad programa veiktų geriau, jei paramos gavėjams būtų leista teikti pirmenybę vienai įtraukties priemonei, o ne skirti išteklių visiems prioritetams, kurie gali būti ne tokie veiksmingi ir neproduktyvūs.

Administracinis supaprastinimas ir prieinamumas yra pagrindiniai elementai, įtraukti į dabartinę programą siekiant, kad dalyvautų kuo daugiau įvairių kultūros ir kūrybos sektorių subjektų, ir siekiant sumažinti susijusių procedūrų administracinę naštą. Nuo 2021 m. bendradarbiavimo projektams, taip pat keliems žiniasklaidos veiksmams taikomos didesnės bendro finansavimo normos, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti labai mažoms ir mažosioms organizacijoms. Nuo 2021 m. pagal programą numatyta įgyvendinti šiuos supaprastinimo veiksmus:

- plačiau naudoti fiksuotąsias sumas, daugiausia dėmesio skiriant siektiniems rezultatams ir rezultatams, o ne išlaidoms;
- supaprastinti finansinio pajėgumo tikrinimą;
- taikyti biudžetinius įsipareigojimus daugiamečio mokėjimo dalimis, teikiant ilgalaikę paramą ir mažinant administracinę naštą;
- įdiegti institucijų e. dotacijų (angl. *e-Grant*) sistemą, kuria siekiama paspartinti dotacijų valdymo administracines procedūras.

2.1 Kultūros *paprogramė*

Kultūros paprogramė sustiprinta padidinant platformų sistemos biudžetą, nustatant dotacijas kultūros subjektams ir sukuriant naują menininkams, kūrėjams ir kultūros specialistams skirtą programą, pagal kurią sudaromos palankesnės sąlygos jų tarptautiniam mobilumui. Pastaroji buvo išbandyta pagal ankstesnę programą vykdant bandomąjį projektą „I-Portunus“, pagal kurį mobilumo programoje galėjo dalyvauti menininkai, kurie galbūt neturi galimybių pritraukti tarptautinių talentų. Mobilumo veiksmais, visapusiškai įgyvendintais 2023 m., remiama kūrybinei viešnagei išvykusių menininkų veikla ir kitokio pobūdžio kultūrinė veikla, organizuojama vietos bendruomenėms ir kartu su jomis. Kita nauja šios paprogramės ypatybė – sektorinis ir tikslingas požiūris, pagal kurį ne tik taikomos horizontaliosios priemonės, bet ir vykdomi metiniai veiksmai, kuriais daugiausia dėmesio skiriama konkrečių sektorių poreikiams, susijusiems su muzika, knygomis, architektūra, kultūros paveldu, dizainu, mada ir kultūriniu turizmu. Pagal šią paprogramę taip pat remiamas Europos paveldo ženklas ir įvairūs

atitinkamų sektorių apdovanojimai[9]. Bendradarbiavimo projektų programa, nors ir turi tam tikrų svarbių naujų ypatybių, tebėra Kultūros paprogramės pagrindas. Šios naujosios ypatybės – tai kvietimai teikti pasiūlymus dėl trijų skirtingos apimties (mažų, vidutinių ir didelių) projektų ir padidinti bendro finansavimo normas, ypač mažos apimties projektams[10].

2.2 MEDIA paprogramė

MEDIA paprogramė buvo papildyta suskirstant naujos programos prioritetus į keturias skirtingas veiksmų grupes (turinio, verslo, auditorijos ir politikos rėmimo), siekiant užtikrinti didesnį remiamų veiksmų lankstumą, taip pat skatinti bendradarbiavimą audiovizualinio sektoriaus vertės grandinėje. Pagal MEDIA paprogramę toliau didinama Europos pridėtinė vertė: dalyvauja vis daugiau šalių, turinčių skirtingus audiovizualinius pajėgumus, ir skatinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas. Šiuo atžvilgiu 2021 m. pagal programą įgyvendintos tikslinės priemonės, kuriomis siekiama kiek įmanoma labiau suvienodinti sąlygas septyniose atitinkamose programose[11]. Šioje paprogramėje numatytos dar trys esminės naujovės. Pirmoji – 2022 m. sukurta nauja specialioji priemonė vaizdo žaidimams ir įtraukiojo turinio kūrimui remti. Antroji – tai, kaip numatyta Žiniasklaidos bei garso ir vaizdo srities veiksmų plane[12], Europos investicijų į nuosavą kapitalą platformos „MediaInvest“ sukūrimas. Jos tikslas – skatinti investicijas į audiovizualinės produkcijos kūrimą ir platinimą. Taip siekiama sutelkti privačias investicijas į Europos audiovizualinę pramonę. Ji buvo sukurta panaudojant programos „InvestEU“ ir programos „Kūrybiška Europa“ MEDIA paprogramės išteklius. Trečioji – tai nauja finansavimo forma „Media360“, kuria siekiama skatinti esamų ekosistemų bendradarbiavimą ir sinergiją, kad būtų daromas poveikis visoje vertės grandinėje.

2.3 Tarpsektorinė paprogramė

Tarpsektorinė paprogramė, kurią bendrai valdo EAC GD ir CNECT GD, yra novatoriškiausia dabartinės programos dalis. Pirmą kartą programa apima ir naujienų žiniasklaidos sektorių: skatinama veikla, kuria, atsižvelgiant į skaitmeninę pertvarką, stiprinama laisva, įvairi ir pliuralistinė žiniasklaidos aplinka. Be to, pagal šią paprogramę skatinamas novatoriškas požiūris į turinio kūrimą, prieigą prie jo, platinimą ir propagavimą kultūros ir kūrybos sektoriuose, įgyvendinant naują iniciatyvą „Kūrybinių inovacijų laboratorija“. Pagal šią paprogramę toliau remiamas programos „Kūrybiška Europa“ centrų steigimas ir jų veikla, taip pat platesnis politinis bendradarbiavimas ir informavimo veiksmai. Parama kultūros ir kūrybos

[9] Iniciatyvos „Music Moves Europe“ talentų apdovanojimas (2023 m. jis skirtas penkiems menininkams); Europos paveldo apdovanojimai; Europos Sąjungos literatūros premija; Europos Sąjungos šiuolaikinės architektūros apdovanojimas;

[10] Mažos apimties projektų bendro finansavimo normos yra 80 proc.; vidutinės apimties – 70 proc., o didelės apimties – 60 proc. Dotacijos yra atitinkamai 200 tūkst. EUR, 1 mln. EUR ir 2 mln. EUR.

[11] Naujoji Europos bendro vystymosi programa užtikrino didelę gamybos konsorciumų įvairovę – 70 proc. atrinktų projektų buvo pagrįsti mažesnių pajėgumų šalių ir kitų šalių bendradarbiavimu. Naujoji Europos plėtros programa buvo skirta projektams iš žemesnių audiovizualinių pajėgumų šalių: paraiškos buvo teikiamos 19 skirtingų šalių.

[12] Žiniasklaidos bei garso ir vaizdo srities veiksmų planas

sektorių garantijų priemonės rinkos priemonei, pradėtai taikyti 2016 m., 2021 m. buvo integruota į naują programą „InvestEU“.

Kitas elementas, kuris savo ruožtu gali būti nenumatyta 2021–2027 m. programos naujovė, yra „Brexit'as“. Naujoji programa įgyvendinta Jungtinei Karalystei jau nesant ES valstybe nare. Todėl JK gali dalyvauti tik kaip trečioji šalis. Tačiau JK priėmė sprendimą nedalyvauti dabartinėje programoje, todėl JK programos „Kūrybiška Europa“ centras buvo uždarytas. 2014–2019 m. dalyvaujant JK bendra parama siekė 100 mln. EUR (72 mln. EUR pagal MEDIA paprogramę ir 27 mln. EUR pagal Kultūros paprogramę). Tuo laikotarpiu 609 projektams, kuriuose dalyvavo JK paramos gavėjai, skirta apie 68 mln. EUR[13].

3. Trečiųjų šalių dalyvavimas

Programoje gali dalyvauti valstybės narės ir kelios trečiosios šalys, pavyzdžiui, Europos laisvosios prekybos asociacijos[14] (ELPA), Europos ekonominei erdvei (EEE) priklausančios šalys, stojančiosios valstybės, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės[15] bei Europos kaimynystės politikos šalys[16]. Siekiama, kad šios trečiosios šalys ateityje taptų visateisėmis programos dalyvėmis. Tačiau, kaip numatyta reglamento 9 straipsnyje, dalyvavimas MEDIA paprogramėje ir Tarpsektorinėje paprogramėje priklauso nuo konkrečių reikalavimų[17] arba tinkamai pagrįstos nukrypti leidžiančios nuostatos.

2021 m. laikinas dalyvavimas buvo užtikrintas toliau nurodytoms trečiosioms šalims iki 2022 m. gruodžio 31 d.

- **Visapusiškas laikinas dalyvavimas:** Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija, Šiaurės Makedonija ir Serbija.
- **Dalinis laikinas dalyvavimas:** Tunisas, Sakartvelas ir Ukraina.

Vėliau tolesnis šių šalių dalyvavimas MEDIA paprogramėje ir Tarpsektorinėje paprogramėje priklausė nuo to, ar jos pateikė įrodymų, kad atitinka Direktyvoje 2010/13/ES (Audiovizualinės

[13] *The Impact of Creative Europe in UK 2014-2020*, 2021 m. programos „Kūrybiška Europa“ JK centras“.
[14] Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas – nuo 2021 m. sausio 1 d.
[15] Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas dalyvauja tik Kultūros paprogramės ir programos „Kūrybiška Europa“ centrų veikloje (Tarpsektorinės paprogramės dalis). Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, Serbija, Turkija (pradėtos derybos dėl dalyvavimo programoje „Kūrybiška Europa“: tik Kultūros paprogramės ir programos „Kūrybiška Europa“ centrų veikloje (Tarpsektorinės paprogramės dalis).
[16] Armėnija dalyvauja tik Kultūros paprogramės ir programos „Kūrybiška Europa“ centrų veikloje (Tarpsektorinės paprogramės dalis), Sakartvelas – tik Kultūros paprogramės ir iniciatyvos „Gabumai ir įgūdžiai“, „Europos festivaliai ir festivalių tinklai“ bei „Auditorijos formavimas ir su kinu susijęs švietimas“ veikloje (MEDIA paprogramės dalis), Tunisas – tik Kultūros paprogramės, Tarpsektorinės paprogramės ir iniciatyvos „Gabumai ir įgūdžiai“, „Europos festivaliai ir festivalių tinklai“ bei „Auditorijos formavimas ir su kinu susijęs švietimas“ veikloje (MEDIA paprogramės dalis), Ukraina – tik Kultūros paprogramės, Tarpsektorinės paprogramės ir iniciatyvos „Gabumai ir įgūdžiai“, „Europos festivaliai ir festivalių tinklai“ bei „Auditorijos formavimas ir su kinu susijęs švietimas“ veikloje (MEDIA paprogramės dalis).
[17] Direktyvoje 2010/13/ES su pakeitimais, padarytais Direktyva 2018/1808 (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva (AŽPD)), nustatytų sąlygų įvykdymas.

žiniasklaidos paslaugų direktyva) nustatytas sąlygas. Atsižvelgus į pastangas laipsniškai suderinti savo nacionalinės teisės aktus, laikinas dalyvavimas buvo pratęstas iki 2023 m. birželio 30 d.,

t. y. iki 2023 m. birželio mėn. pabaigos.

- Trys šalys[18] pateikė reikiamus įrodymus ir jų dalyvavimas buvo patvirtintas iki 2027 m.
- Laikino dalyvavimo laikotarpis iki 2023 m. pabaigos buvo pratęstas penkioms šalims[19]. Taip pripažįstama pažanga, padaryta siekiant suderinti teisės aktus.

4. Pirmųjų dvejų programos įgyvendinimo metų apžvalga

2021–2022 m. iš viso paskelbti 67 kvietimai teikti pasiūlymus pagal tris paprogrames[20]. 2021–2022 m. buvo paskelbta 19 kvietimų teikti pasiūlymus pagal Kultūros paprogramę, 37 kvietimai – pagal MEDIA paprogramę ir 11 – pagal Tarpsektorinę paprogramę. Vidutinis projektų pasiūlymų sėkmės rodiklis įvairiose paprogramėse skiriasi: Kultūros paprogramėje – 30 proc., o MEDIA paprogramėje – 66 proc. Palyginimui, pagal Tarpsektorinę paprogramę pateiktų projektų metinis sėkmės rodiklis yra ypač žemas – 23 proc. 2021 m. ir 24 proc. 2022 m.

i. 2021 m. biudžeto aspektai

2021 m. gegužės mėn. priimta 2021 m. metinė darbo programa ir apie 300 mln. EUR[21] skirta kultūros ir kūrybos sektorių įvairovei ir konkurencingumui visoje Europoje skatinti. Pirmaisiais metais programai skirtas iš viso 60 mln. EUR didesnis biudžetas nei 2020 m., t. y. biudžetas padidėjo 25 proc. Tačiau pirmieji įgyvendinimo metai buvo kupini iššūkių ir sudėtingi dėl pavėluoto programos reglamento ir pirmosios metinės darbo programos priėmimo, taip pat dėl reikalavimo paversti reglamentą konkrečiais veiksmais. Tai paskatino pradėti tam tikrą veiklą, pavyzdžiui, skelbti kvietimus teikti pasiūlymus, atrankos procedūrą, sutartis ir susijusius mokėjimus.

Dėl su DFP ciklu susijusių vėlavimų kai kurie mokėjimai turėjo būti perkelti iš 2021 m. į 2022 m. Tačiau atrodo, kad ši precedento neturinti padėtis neturėjo įtakos programos, pagal kurią įgyvendinti visi 2021 m. patvirtintame biudžete numatyti įsipareigojimų asignavimai, lėšų panaudojimo pajėgumui. Kalbant apie kvietimus teikti pasiūlymus, pirmaisiais įgyvendinimo metais jų buvo paskelbta 21 (12 dotacijų projektams ir 9 vienkartinės išmokos).

[18] Bosnija ir Hercegovina, Albanija ir Ukraina.
[19] Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, Serbija, Tunisas ir Sakartvelas.
[20] 2021 m. iš viso paskelbtas 21 kvietimas teikti pasiūlymus, o 2022 m. iš viso paskelbti 46 kvietimai teikti pasiūlymus, t. y. daugiau nei dvigubai daugiau nei ankstesniais metais.
[21] Bendras 2021 m. biudžetas (mln.): 298 689 EUR; 2021 m. Kultūros paprogramei skirtas biudžetas: 97 347 EUR; 2021 m. MEDIA paprogramei skirtas biudžetas: 172 609 EUR; 2021 m. Tarpsektorinei paprogramei skirtas biudžetas: 27 732 EUR.

ii. 2022 m. biudžeto aspektai

Septynerių metų biudžeto paskirstymas kiekvienais metais buvo sutelktas pradiniame etape, o trečdalį programos „Kūrybiška Europa“ finansinio paketo (kol kas daugiausiai) įsipareigota skirti per pirmuosius dvejus programos metus. 2022 m. metinė darbo programa buvo priimta 2021 m. sausio mėn., o jos bendras biudžetas – apie 400 mln. EUR[22]. 2022 m. programos biudžetas iš viso padidėjo beveik 100 mln. EUR, t. y. biudžetas padidėjo 33 proc., palyginti su ankstesniais metais. 2022 m. Agentūra įgyvendino apie 90 proc. biudžeto, o apie 10 proc. buvo įgyvendinta centralizuotai.

Dėl netolygaus metinio biudžeto prireikė išskirtinių valdymo ir programavimo pastangų. Todėl, siekiant sumažinti finansavimo nepastovumą ir administracinę naštą teikiant ilgalaikę paramą, abiejose 2021–2022 m. darbo programose buvo įgyvendintas daugiametis programavimas. 2022 m. paskelbti 46 kvietimai teikti pasiūlymus (19 dotacijų projektams ir 27 vienkartinės išmokos).

iii. Administracinės problemos ir galimybės

Tarp visų paskelbtų kvietimų teikti pasiūlymus yra gana daug tokių, kuriuose siūloma skirti vienkartines išmokas (o ne dotacijas projektams). Ši tendencija tapo dar akivaizdesnė 2022 m., kai iš visų paskelbtų kvietimų teikti pasiūlymus 58,7 proc. kvietimų pasirinktas vienkartinės išmokos modelis. Šie duomenys rodo, kad programa palaipsniui plėtojama ir ja siekiama labiau supaprastinti bei racionalizuoti procedūras. Suinteresuotieji subjektai pabrėžė, kad vienkartinio finansavimo įvedimas yra didelis privalumas, nes taip palengvinama administracinė našta tiek taikymo, tiek įgyvendinimo etapais. Nepaisant pastangų supaprastinti ir racionalizuoti procesą, keletas paramos gavėjų pateikė skundus dėl atnaujintų pasiūlymų teikimo ir stebėsenos procedūrų, kurios iš dalies neatitinka tikslo sudaryti geresnes sąlygas dalyvauti. Tai ypač aktualu smulkesniems subjektams, kurių finansiniai ir žmogiškieji ištekliai riboti. Daugelis jų prašė, kad naujoji e. dotacijų sistema būtų toliau išbandoma siekiant spręsti technines problemas ir užtikrinti, kad ji būtų patogi naudoti. Tai taip pat aktualu programos „Kūrybiška Europa“ centrams, kurie pranešė, kad padaugėjo prašymų išspręsti problemas, kylančias pareiškėjams naudojantis skaitmenine platforma.

iv. Kultūros paprogramės įgyvendinimas 2021–2022 m.

Pagal ***Kultūros paprogramę*** paskelbtus kvietimus teikti pasiūlymus iš viso pateiktos 1475 paraiškos, kuriose prašyta iš viso 875 mln. EUR biudžeto lėšų visiems veiksmams. Konkurencingiausia paprogramės dalis yra Europos bendradarbiavimo projektai, kuriems įgyvendinti iki šiol buvo skirta daugiausiai biudžeto lėšų. Tai matyti iš bendro tais metais pateiktų paraiškų skaičiaus, kuris 2021 m. padidėjo 45 proc. (iš 682 paraiškų atrinkti 169

[22] Bendras 2022 m. biudžetas (mln.): 395 332 EUR; 2021 m. Kultūros paprogramei skirtas biudžetas: 134 388 EUR; 2021 m. MEDIA paprogramei skirtas biudžetas: 226 053 EUR; 2021 m. Tarpsektorinei paprogramei skirtas biudžetas: 34 892 EUR.

projektai, kurių bendras sėkmės rodiklis – 26 proc.). Apskritai per dvejus metus pagal šią sistemą buvo remiamas 291 bendradarbiavimo projektas – stabilus skaičius didelės apimties bendradarbiavimo projektų, o nedidelės apimties bendradarbiavimo projektų skaičius taip pat gerokai padidėjo[23].

2021 ir 2022 m. buvo paremta 90 su literatūros vertimu susijusių projektų (iš pradžių kiekvienais metais buvo atrenkama apie 40 projektų, o dar penki būdavo atrenkami iš rezervo sąrašo). Įgyvendinant šiuos projektus buvo išverstos 1024 knygos, parašytos 815 autorių ir išverstos 651 vertėjo. 40 skirtingų kalbų parašytos knygos buvo išverstos į 26 kalbas.

2022 m. taip pat pradėta įgyvendinti mobilumo programa „Culture Moves Europe“, kuri trunka trejus metus, o kas mėnesį atliekami tęstiniai vertinimai. Pagal šią programą, pakeisiančią bandomąjį projektą „i-Portunus“ (2018–2022 m.), 40 programos „Kūrybiška Europa“ šalių menininkams ir kultūros specialistams teikiamos mobilumo stipendijos. Ji apima architektūros, kultūros paveldo, dizaino ir mados dizaino, literatūros vertimo, muzikos, scenos meno ir vizualiojo meno sektorius. Šiai veiklai, kurią įgyvendina Gėtės institutas (Goethe-Institut), trejų metų laikotarpiui nuo 2022 iki 2025 m. skirtas 21 mln. EUR biudžetas.

Pagal programą „Culture Moves Europe“ teikiamos dviejų rūšių stipendijos:

- Individualaus mobilumo programos (ne daugiau kaip penkių asmenų grupėms ir pavieniams asmenims[24]). Po penkių kiekvieną mėnesį vykdytų vertinimų buvo pateiktos 4665 paraiškos. Jas pateikė iš viso 7689 asmenys. 1802 menininkams ir kultūros specialistams skirtos 3,6 mln. EUR vertės stipendijos.
- Rezidavimo veiksmai, skirti organizacijoms ir įsitvirtinusiems pavieniams menininkams, kurie reguliariai organizuoja viešnages ir yra suinteresuoti priimti menininkus ir kultūros srities specialistus (pirmojo kvietimo teikti pasiūlymus terminas buvo 2023 m. birželio mėn.).

v. MEDIA paprogramės įgyvendinimas 2021–2012 m.

Pagal ***MEDIA paprogramę*** paskelbti kvietimai teikti pasiūlymus iš viso sudomino 2124 pareiškėjus: 2021 m. – 929, o 2022 m. – 1195. 2021 m. sėkmingai finansavimą užsitikrino 63 proc. šių pareiškėjų, o 2022 m. – 69 proc. Didelis pareiškėjų skaičius per pirmuosius dvejus metus rodo didelį Europos audiovizualinio sektoriaus susidomėjimą programa. Nepaisant to, kad 2021 m. sėkmės rodiklis sumažėjo, MEDIA paprogramė ir toliau atlieka svarbų vaidmenį skatinant sektoriaus augimą ir atsparumą. MEDIA paprogramės veiksmai, kurie 2021 ir 2022 m. finansavo daugiausiai stipendijų, yra šie: Filmų platinimas (482 stipendijos), Plėtros

[23] Mažos apimties projektai (COOP 1): 2021 m. – 82, 2022 m. – 130, iš viso 212. Vidutinės apimties projektai (COOP 2): 2021 m. – 32, 2022 m. – 27; iš viso 59. Didelės apimties projektai (COOP 3): 2021 m. – 10, 2022 m. – 10, iš viso 20.

[24] Pagal šią programą finansinė parama teikiama asmenims, keliaujantiems nuo 7 iki 60 dienų, arba ne daugiau kaip 5 asmenų grupėms, keliaujančioms nuo 7 iki 21 dienos. Tęstiniai kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami kasmet nuo rudens iki pavasario.

programa (166 stipendijos), Bendram vystymuisi skirta programa (117 stipendijų) ir Europos festivaliai (92 stipendijos).

vi. Tarpsektorinės paprogramės įgyvendinimas 2021–2022 m.

Pagal ***Tarpsektorinę paprogramę*** paskelbti kvietimai teikti pasiūlymus iš viso sudomino apie 243 pareiškėjus, kurie prašė 210 mln. EUR finansavimo. 2022 m. buvo paskelbtas pirmasis kvietimas teikti pasiūlymus dėl gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis: skirtos šešios stipendijos, o viena jų nebuvo skirta dėl nepakankamo biudžeto. Pagal šią paprogramę taip pat buvo skirtos dvi stipendijos pagal kvietimą teikti pasiūlymus dėl žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo gynimo. Pagal kvietimus teikti pasiūlymus dėl žurnalistikos partneryščių pateiktų projektų skaičius gerokai padidėjo – nuo 30 projektų 2021 m. iki 54 projektų 2022 m. Tačiau daugumos šios paprogramės kvietimų teikti pasiūlymus sėkmės rodiklis buvo gana žemas – 2021 m. stipendijas gavo tik 23 proc. pareiškėjų, o 2022 m. – 24 proc. gavėjų.

vii. Programos įgyvendinimas

2021 ir 2022 m. pagal programą iš viso buvo remiami 1909 projektai (1422 projektai buvo remiami pagal MEDIA paprogramę, 441 – pagal Kultūros paprogramę, 46 – pagal Tarpsektorinę paprogramę). Abiem metais pagal programą stipendijos buvo skirtos maždaug 3860 organizacijų (2146 organizacijoms stipendijos buvo skirtos pagal Kultūros paprogramę, 1452 – pagal MEDIA paprogramę, 262 – pagal Tarpsektorinę programą); iš pateiktų duomenų matyti, kad 73 proc. Kultūros paprogramės paramos gavėjų buvo mažosios organizacijos. Nepaisant teigiamų rezultatų, suinteresuotieji subjektai akcentavo problemas, susijusias su mažųjų organizacijų dalyvavimu programoje.

5. Programos indėlis siekiant pagrindinių ES uždavinių ir prioritetų

Pagrindiniai ES uždaviniai, taip pat svarbūs audiovizualiniam, kultūros ir kūrybos sektoriams, yra susiję su skaitmenine transformacija, žaliąja pertvarka, ilgalaikiu COVID-19 pandemijos poveikiu, Rusijos agresijos prieš Ukrainą sukeltu geopolitiniu nestabilumu ir ES strateginiu savarankiškumu.

Programa „Kūrybiška Europa“ sprendžiamos, nors ir skirtingai, visos pirmiau minėtos problemos. Reglamente daug dėmesio skiriama skaitmeninei transformacijai ir atsigavimui po pandemijos, o su žaliąja pertvarka ir ES strateginiu savarankiškumu susiję klausimai aptariami kur kas mažiau.

Reglamente neminima Rusijos agresija, nes 2022 m. vasario mėn., kai Rusija pradėjo plataus masto invaziją į Ukrainą, reglamentas jau galiojo; tai aktualu ir kalbant apie 2021 ir 2022 m. darbo programas. Nepaisant to, programa parodytas didelis lankstumas ir atsparumas reaguojant į neatidėliotinus poreikius, kylančius tiek dėl pandemijos, tiek dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą. Rusijos ir Ukrainos karo poveikis, kaip vienas pagrindinių spręstinų programos

klausimų, buvo įtrauktas į 2023 m. darbo programą. 2022 m. lapkričio mėn. pagal Kultūros paprogramę paskelbtas tikslinis 5 mln. EUR vertės kvietimas teikti pasiūlymus, skirtas paremti Ukrainos menininkus ir kultūros sektorius. Trijuose atrinktuose projektuose, kuriuose dalyvauja 16 Europos Sąjungos ir Ukrainos organizacijų, siūloma taikyti lanksčius finansavimo mechanizmus ir stiprinti gebėjimus trijose srityse: paramos menininkams ir kultūros organizacijoms, perkeltųjų Ukrainos menininkų integracijos pasitelkiant meną ir kultūros paveldo atkūrimo srityse.

Atsigavimo po pandemijos uždaviniai visų pirma buvo sprendžiami 2021–2022 m. kvietimuose teikti pasiūlymus pagal Kultūros paprogramę, kurioje vis dar buvo juntamas stiprus pandemijos poveikis. Galiausiai su ES strateginiu savarankiškumu susijęs uždavinys Tarpsektorinėje paprogramėje yra minimas tik nurodant atitinkamą žurnalistų ir žiniasklaidos vaidmenį demokratinėje visuomenėje.

6. Išvados

Šios ataskaitos analizė remiasi ribotais dvejų programos įgyvendinimo metų duomenimis. Be to, rengiant šią ataskaitą dar nebuvo duomenų, gautų pagal naujuoju reglamentu nustatytus kokybinius ir kiekybinius rodiklius. Todėl galima atlikti tik preliminarų programos vertinimą, o ne išsamų programos veiklos visu 2021–2027 m. programos laikotarpiu rezultatų vertinimą.

Pirmaisiais dviem įgyvendinimo metais būta daug netikėtų išorės veiksnių, kurie nuolat darė įtaką programos rengimui. 2021 ir 2022 m. COVID-19 pandemija ir atsigavimas, taip pat agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai, pavyzdžiui, didelė infliacija, sutrikdė visą kultūros ekosistemą. Be to, programos įgyvendinimas 2021 m. buvo atidėtas dėl pavėluoto jos teisinio pagrindo priėmimo. Nepaisant šio scenarijaus, ankstyvas programos įgyvendinimas apskritai buvo gana veiksmingas.

Pranešėjas palankiai vertina programos gebėjimą reaguoti į nenumatytus iššūkius ir prireikus prisitaikyti. Šiuo atžvilgiu suinteresuotieji subjektai teigiamai vertino biudžeto padidinimą ir didesnes bendro finansavimo normas, taip pat daugelio kvietimų teikti pasiūlymus terminų pratęsimą ir su tuo susijusį lankstumą, kurį tiek Komisija, tiek EACEA parodė paramos gavėjams. Vis dėlto pranešėjas apgailestauja, kad esminė padidinto biudžeto dalis bus iš dalies panaudota didelei infliacijai kompensuoti. Dėl to likusiais šio DFP ciklo metais gali prireikti papildomų patikslinimų. Atrodo, kad naujos supaprastinimo priemonės iki šiol turėjo teigiamą poveikį ir turėtų būti toliau plėtojamos.

Pranešėjas mano, kad labai svarbu artimiausiu metu iš anksto parengti galutinį kvietimų teikti pasiūlymus tvarkaraštį, kad kandidatai turėtų daugiau laiko iš anksto planuoti. Be to, turi būti tobulinamos programoje „Kūrybiška Europa“ naudojamos IT priemonės; visų pirma, IT priemonės turi būti pritaikytos įvairioms organizacijoms, teikiančioms paraiškas dėl programos.

Galiausiai pranešėjas mano, kad kompleksinių prioritetų integravimas į tris paprogrames yra teigiamas pokytis. Vis dėlto, atsižvelgdamas į tai, kad programa pradėta įgyvendinti palyginti neseniai, taip pat į projektų poveikio visuomenei vertinimo sudėtingumą, pranešėjas rekomenduoja atlikti nuodugnesnę šios naujos funkcijos stebėseną ir vertinimą. Tai padės geriau suprasti pagal šį konkretų programos aspektą vykdomą veiklą.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo
(2023/2003(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 167 straipsnį, 173 straipsnio 3 dalį ir 294 straipsnio 7 dalį,

– atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1295/2013, kuriuo sukuriama programa „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.)[1],

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 5 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013 (COM(2018)0366),

– atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 28 d. per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013[2],

– atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 12 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013[3],

– atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 6 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Kūrybiška Europa ir Naujoji Europos kultūros darbotvarkė“[4],

– atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 30 d. Komisijos ataskaitą „Programos „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.) laikotarpio vidurio vertinimas“ (COM(2018)0248),

– atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą C(2021)3563 dėl programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo 2021 m. darbo programos priėmimo,

– atsižvelgdamas į 2021 m. Komisijos metinę programos „Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo darbo programą,

– atsižvelgdamas į 2022 m. rugpjūčio 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą C(2022)6138, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas C(2021)3563 dėl programos „Kūrybiška Europa“ finansavimo 2021–2023 m. laikotarpiu ir 2021 bei 2022 m. darbo programų priėmimo,–atsižvelgdamas į 2022 m. Komisijos metinę programos

[1] OL L 347, 2013 12 20, p. 221.
[2] OL C 108, 2021 3 26, p. 934.
[3] OL C 110, 2019 3 22, p. 87.
[4] OL C 168, 2019 5 16, p. 37.

„Kūrybiška Europa“ įgyvendinimo darbo programą,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 5 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą C(2023)3227, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas C(2021)3563 dėl programos „Kūrybiška Europa“ finansavimo 2021–2025 m. laikotarpiu ir dėl 2021, 2022 ir 2023 m. darbo programų priėmimo,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje: gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ (COM(2020)0784),

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos kultūros darbotvarkė“ (COM(2018)0267),

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Naujosios Europos kultūros darbotvarkės ir ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategijos įgyvendinimo[5],

– atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 7 d. Tarybos rezoliuciją dėl 2023–2026 m. ES darbo plano kultūros srityje[6],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 20 d. rezoliuciją „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“[7],

– atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais[8],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą bei 3 priedą,

A. kadangi surinkti duomenys patvirtina didelį kultūros ir kūrybos sektorių susidomėjimą programa; kadangi paaiškėjo, kad didesnės bendro finansavimo normos įvairiems veiksmams pagal Kultūros paprogramę ir MEDIA paprogramę yra naudingos remiant kultūros ir kūrybos ekosistemas, ypač po pandemijos;

B. kadangi 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ biudžetas, palyginti su ankstesne programa, iš viso padidėjo maždaug 68 proc.; kadangi bendras biudžetas buvo sutelktas pradiniame etape, t. y. trečdalį finansinio paketo įsipareigota skirti 2021 ir 2022 m., siekiant, be kita ko, šalinti COVID-19 pandemijos padarinius;

C. kadangi viena iš pagrindinių programos naujovių yra tai, kad ja integruojami kompleksiniai įtraukties, įvairovės, visų pirma lyčių pusiausvyros, ir žalinimo prioritetai;

D. kadangi daug paramos gavėjų ir potencialių paramos gavėjų vis dar mano, kad administracinės programos „Kūrybiška Europa“ valdymo (pasiūlymų teikimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo) procedūros yra labai ilgos ir sunkina veiklą, nepaisant

[5] OL C 177, 2023 5 17, p. 78.
[6] OL C 466, 2022 12 7, p. 1.
[7] OL C 184, 2022 5 5, p. 71.
[8] OL C 316, 2021 8 6, p. 2.

tam tikros pažangos siekiant jas supaprastinti;

E. kadangi pagal Kultūros paprogramę skatinama kūrėjų bendruomenių tinklaveika ir tarptautinis bendradarbiavimas, ypač daug dėmesio skiriant bendradarbiavimo projektams; kadangi per pirmuosius dvejus įgyvendinimo metus bendradarbiavimo projektų sistema, teikianti paramą 291 projektui, tapo konkurencingiausia Kultūros paprogramėje;

F. kadangi MEDIA paprogramė atlieka svarbų vaidmenį skatinant augimą ir atsparumą audiovizualiniame sektoriuje; kadangi per dvejų metų laikotarpį (2021–2022 m.) ji sudomino 2124 pareiškėjus, o vidutinis jos sėkmės rodiklis – 66 proc.;

G. kadangi Tarpsektorinėje paprogramėje yra daugiau naujovių, atspindinčių naujus tikslus; kadangi kompleksiniai veiksmai, kuriais remiamas naujienų žiniasklaidos sektorius, yra visiškai nauja programos „Kūrybiška Europa“ veiklos sritis;

H. kadangi mobilumo skatinimas Europos kultūros ir kūrybos sektoriuose yra konkretus programos tikslas, kurio siekiama pasitelkiant specialią naują pagal Kultūros paprogramę vykdomą iniciatyvą;

I. kadangi viešoji parama audiovizualinei ekosistemai Europoje daugiausia teikiama nacionaliniu lygmeniu, o MEDIA paprogramė papildo nacionalines sistemas remdama ilgalaikį poveikį turinčius projektus;

J. kadangi programos „Kūrybiška Europa“ centrai atlieka svarbų vaidmenį kaip tarpininkai tarp Komisijos, Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA), pareiškėjų ir paramos gavėjų; kadangi 2021–2022 m. daugiau nei 60 proc. visų pareiškėjų prieš pateikdami paraišką susisiekė su savo vietos centru;

1. pabrėžia, kad naujos kartos programa „Kūrybiška Europa“ ir toliau kelia didelį susidomėjimą audiovizualiniame, kultūros ir kūrybos sektoriuose: pagal visas tris paprogrames gaunama vis daugiau paraiškų, todėl proporcingai mažėja paraiškų sėkmės rodiklis;

2. palankiai vertina programos atsaką į COVID-19 pandemijos, kuri labai sutrikdė kultūros ir kūrybos sektorius dar prieš pradedant įgyvendinti dabartinę programą, padarinius;

3. pabrėžia, kad reikia rasti pusiausvyrą tarp suderintų visų ES programų administracinių valdymo sistemų ir konkrečių įvairių paramos gavėjų poreikių; todėl primygtinai ragina Komisiją ir EACEA dėti daugiau pastangų siekiant supaprastinti 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ administracines valdymo procedūras;

4. ragina Komisiją numatyti reguliarius gebėjimų stiprinimo mainus su paramos gavėjais, kad būtų nustatytos naujovės, pvz., nauji ataskaitų teikimo sistemos reikalavimai, įskaitant Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą[9] atitinkančius siektinus rezultatus; pabrėžia, jog ataskaitų teikimo sistema turi būti patobulinta, kad būtų lengviau ja naudotis;

[9] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB. OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

5. pabrėžia, kad itin svarbu palaikyti reguliarius ir, kai aktualu, tikslinius mainus su audiovizualiniu, kultūros ir kūrybos sektoriais, kad būtų užtikrintas naudingas bendradarbiavimas; primena Komisijai, kad svarbu užtikrinti tinkamą suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą rengiant būsimas metines darbo programas;

6. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelis paramos gavėjų nori dalytis savo pasiekimais ir rezultatais su audiovizualiniu, kultūros ir kūrybos sektoriais, taip pat su Europos piliečiais; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad šiuo tikslu sukurta platforma laikoma nepatenkinama, todėl ragina Komisiją, kuriant tinkamesnę platformą, įtraukti paramos gavėjus;

Biudžetas

7. pabrėžia, kad, nepaisant gerokai padidėjusio 2021–2027 m. laikotarpio biudžeto, pagal dabartinę programą „Kūrybiška Europa“ gaunama daugiau paraiškų, nei gali būti patenkinta; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares gerokai padidinti 2028–2034 m. programos „Kūrybiška Europa“ finansinį paketą;

8. pripažįsta, kad dvejų metų laikotarpiu (2021–2022 m.) reikia skubiai padengti išlaidas, kad būtų sušvelninti COVID-19 pandemijos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padariniai; vis dėlto atkreipia dėmesį į neigiamą poveikį, kurį ši priemonė turės antroje finansinio ciklo pusėje;

9. primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją, atsižvelgiant į aukštą pasirašymo lygį, taip pat į didelę infliaciją, kuri daro didelį poveikį paramos gavėjų veiklos pajėgumui, užtikrinti, kad ateinančiais biudžetiniais metais nebūtų mažinamas programos finansinis paketas;

Kultūros paprogramė

10. palankiai vertina tai, kad pradėtas taikyti sektorinis požiūris, kaip nauja Kultūros paprogramės, kuria papildomi horizontalieji veiksmai, ypatybė; ragina jį sustiprinti skiriant pakankamai biudžeto asignavimų, kad būtų patenkinti atitinkami sektorių, kuriems gali reikėti tikslingesnio požiūrio, poreikiai;

11. pripažįsta, kad didesnės bendro finansavimo normos, ypač nedidelės apimties bendradarbiavimo projektams, yra naudingos ir sudaro geresnes sąlygas dalyvauti mažosioms organizacijoms; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir EACEA leisti projektų konsorciumams nepriklausomai nustatyti, kaip paskirstyti finansavimą savo partneriams, jei tik bendra viso finansavimo norma taikoma projektų lygmeniu;

12. pripažįsta aukštą pagal mobilumo programą gautų paraiškų kokybę; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ne tik skatinti nepakankamai atstovaujamų šalių dalyvavimą, bet ir užtikrinti geografinę pusiausvyrą;

13. ragina Komisiją, padedant ir remiant visiems programos „Kūrybiška Europa“ centrams, labiau reklamuoti programą „Culture Moves Europe“ platesnei auditorijai, vykdant komunikacijos ir informavimo veiklą, skirtą būtent mažiau atstovaujamoms šalims ir sektoriams, taip pat neįgaliems menininkams;

14. pabrėžia teigiamą pagal mobilumo programą skirtų šeimos ir žaliųjų papildomų finansų,

kurie yra konkretus pavyzdys, kaip programa gali būti įtraukesnė, poveikį; todėl ragina Komisiją apsvarstyti galimybę vadovautis šiuo požiūriu ir vykdant kitus programos „Kūrybiška Europa“ veiksmus;

15. palankiai vertina tai, kad pagal Kultūros paprogramę buvo padidintas Europos platformų, skirtų kylantiems menininkams skatinti, finansavimas, ir atkreipia dėmesį į teigiamą poveikį įvairovei, nes tarptautiniu mastu didinamas menininkų ir jų kūrinių matomumas; todėl ragina Komisiją toliau plėtoti šiuos veiksmus užtikrinant tinkamą finansavimą ir skatinimą;

16. ragina laikytis į sektorių orientuoto ir strategiškesnio požiūrio į muzikos sektorių, remiantis iniciatyvos „Music Moves Europe“ parengiamųjų veiksmų rezultatais; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia reguliaraus muzikos sektoriaus ir Komisijos struktūrinio dialogo svarbą;

17. pabrėžia specialių Europos kultūros sostinės, kaip kultūrinio ir ekonominio miestų atkūrimo katalizatoriaus, veiksmų svarbą; pabrėžia, kad šiems specialiems veiksmams reikia skirti papildomą finansavimą, kad būtų padengtos papildomos išlaidos, patirtos dėl ilgalaikio COVID-19 pandemijos poveikio ir didelės infliacijos; todėl ragina Komisiją padidinti Melinos Mercouri apdovanojimui, kuriam kelerius metus skiriama 1,5 mln. EUR, skiriamą finansavimą;

MEDIA paprogramė

18. pripažįsta, kad MEDIA paprogramė tebėra pagrindinė Europos priemonė, pagal kurią teikiama strateginė parama nepriklausomam audiovizualiniam sektoriui, kurį visų pirma sudaro mažosios ir vidutinės įmonės;

19. pripažįsta teigiamą tikslinių priemonių, nustatytų pagal MEDIA paprogramę, poveikį siekiant didinti šalių, turinčių skirtingus audiovizualinius pajėgumus, dalyvavimą ir stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą;

20. pabrėžia esminį Europos filmų platinimo ir Europos filmų pardavimo rėmimo programų vaidmenį prisidedant prie Europos audiovizualinio sektoriaus kultūrinės įvairovės, t. y. didinant tarpvalstybinę Europos filmų sklaidą; todėl pabrėžia, kad labai svarbu išlaikyti tinkamą abiejų programų finansavimą;

21. pabrėžia, kad 2021–2027 m. programos „Kūrybiška Europa“ reglamentu skatinama teikti paramą audiovizualinio sektoriaus specialistų, įskaitant kūrėjus, tinklaveikos veiklai; atkreipia dėmesį į tai, kad šie veiksmai dar neįgyvendinti, todėl ragina Komisiją vykdyti specialius veiksmus, kurių tikslas – laiku remti tinklaveikos veiklą ir bendradarbiavimą audiovizualinio sektoriaus vertės grandinėje;

22. palankiai vertina tai, kad pradėti specialūs veiksmai, skirti vaizdo žaidimų ir įtraukiojo turinio kūrimui remti, nes šiame sektoriuje tai sukėlė didelį susidomėjimą; ragina Komisiją remti kultūrinį ir kūrybinį šio sektoriaus aspektą, t. y. atsižvelgti į jo ypatumus rengiant susijusius kvietimus teikti pasiūlymus;

23. pabrėžia, kad didėjanti infliacija labai konkurencingoje audiovizualinėje rinkoje daro poveikį gamybos sąnaudoms; todėl ragina Komisiją padidinti viršutines finansavimo ribas siekiant užtikrinti, kad pagal MEDIA paprogramę būtų teikiama parama

audiovizualinei pramonei;

Tarpsektorinė paprogramė

24. apgailestauja dėl to, kad dėl Tarpsektorinės paprogramės naujovių labiausiai vėluota (ypač 2021 m.) įgyvendinti būtent pagal šią paprogramę suplanuotus veiksmus;

25. pažymi, kad 2021–2022 m. daugiausia paraiškų pateikta pagal kvietimus teikti pasiūlymus dėl žurnalistikos partnerysčių ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis, ir pabrėžia, kad reikia skubiai remti Europos žiniasklaidos sektorių;

26. pažymi, kad žemas Tarpsektorinės paprogramės paraiškų sėkmės rodiklis, nepaisant aukštos pateiktų paraiškų kokybės, rodo, kad labai reikalinga finansinė parama, o šio poreikio, deja, negalima patenkinti dabartiniu finansiniu paketu;

°

° °

27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams programos „Kūrybiška Europa“ centrams.

PRIEDAS. SUBJEKTŲ AR ASMENŲ, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS, SĄRAŠAS

Toliau pateiktą sąrašą savanoriškai ir tik savo atsakomybe sudarė pranešėjas. Pranešėjas, rengdamas šį pranešimą, gavo informacijos iš toliau nurodytų subjektų ar asmenų.

SUBJEKTAI
CED Kultur, Germany
Relais Culture Europe, France
CEPI, European Audiovisual Production Association
EFAD, European Film Agency Directors Association
EuroCinema
Europa Distribution
EPC, European Producers Club
FERA, Federation of European Screen Directors
FIAD, International Federation of Film Distributors' and Publishers' Associations
The Society of Audiovisual Authors
UNIC, International Union of Cinemas
APA, Associazione Produttori Audiovisivi
CAE, Culture Action Europe
IETM, International Network for Contemporary Performing Arts
Bozar
British Council
EIBF, European and International Bookseller Federation
FEP, Federation of European Publishers
EFA, European Festival Association
European Arts & Disability Cluster
EWC, European Writers Council
Future of Religious Heritage
ECSA, European Composer & Songwriter Alliance
EMC, European Music Council
LiveEurope
Live DMA
IMPALA, Independent Music Companies Association
PEARLE, Live Performance Europe